

STØJ ER DEN PRIMÆRE UDFORDRING I HELHEDSPLAN FOR RANDERSVEJ

Hovedproblemet med planlægning af nye boliger langs Randersvej er helt klart vejstøj. Der er efterhånden klar evidens for, at vejstøj medfører en lang række af sundhedsskadelige effekter.

Det at bygge nye boliger og opholdsarealer i støjplagede omgivelser; er altså en ganske alvorlig sag. Men det er også en alvorlig sag, hvis man som kommune ikke vil afhjælpe støj ved boliger på eksisterende veje, hvor man selv har et stort ansvar for den trafikfortætning, der har fundet sted.

Aarhus, landets andenstørste kommune, har en for mig at se mærkelig laissez faire agtig tilgang til problemet mener ikke de kan gøre noget for de eksisterende boliger – på grund af kommunalfuldmagten – jf. JP Aarhus den 24. juli 2023!

I Miljøstyrelsens vejledning om støj fra veje fra 2017, afsnittet "Nye boliger i eksisterende støjbelastede byområder" står der:

"Der bør aldrig planlægges for boliger eller støjfølsom anvendelse i øvrigt, hvor støjniveauet er højere end 68 dB."

Støjniveauet på Randersvej er over 75 dB. Hvor meget over vides ikke. Fra 68 dB til 75 dB er i praksis en fordobling af lyd-trykket.

På trods af det, foreslår Helhedsplanen for Randersvej altså 200-300 nye boliger, øget ophold for borgerne på letbanestationerne, på et hav af forskellige kantzoner og på et torv lige ud til vejen. Regner man på arealet og en bebyggelsesprocent på 130, kan man snildt ende med 450 boliger.

Kommunen kan få bygherrerne til at betale for at støjisolere nye boliger via lokalplanen. Og det gør de. Og ideen med Helhedsplanen er da også, at de nye boliger skal bruges som støjværn for andre boliger.

Men det giver andre indlysende problemer - udover de rent etiske.

For eksempel med udluftning. Der skal konstant køre elektriske udluftningsanlæg. De producerer støj og giver øget energiforbrug.

Støjhæmmende vinduer hæmmer også solens naturlige farver til skade for humøret og forværrer vinterdepressionerne.

Helhedsplanen stiller heller ikke krav om støjabsorberende bygningsoverflader, hvorfor støjen vandrer rundt i byrummet, når nye boliger opføres som almindeligt murstensbyggeri – et eksempel på dette er Nordbjerg. Masseproduceres Nordbjerg-løsningen langs Randersvej risikerer man simpelthen at lave et dissideret ekko-kammer.

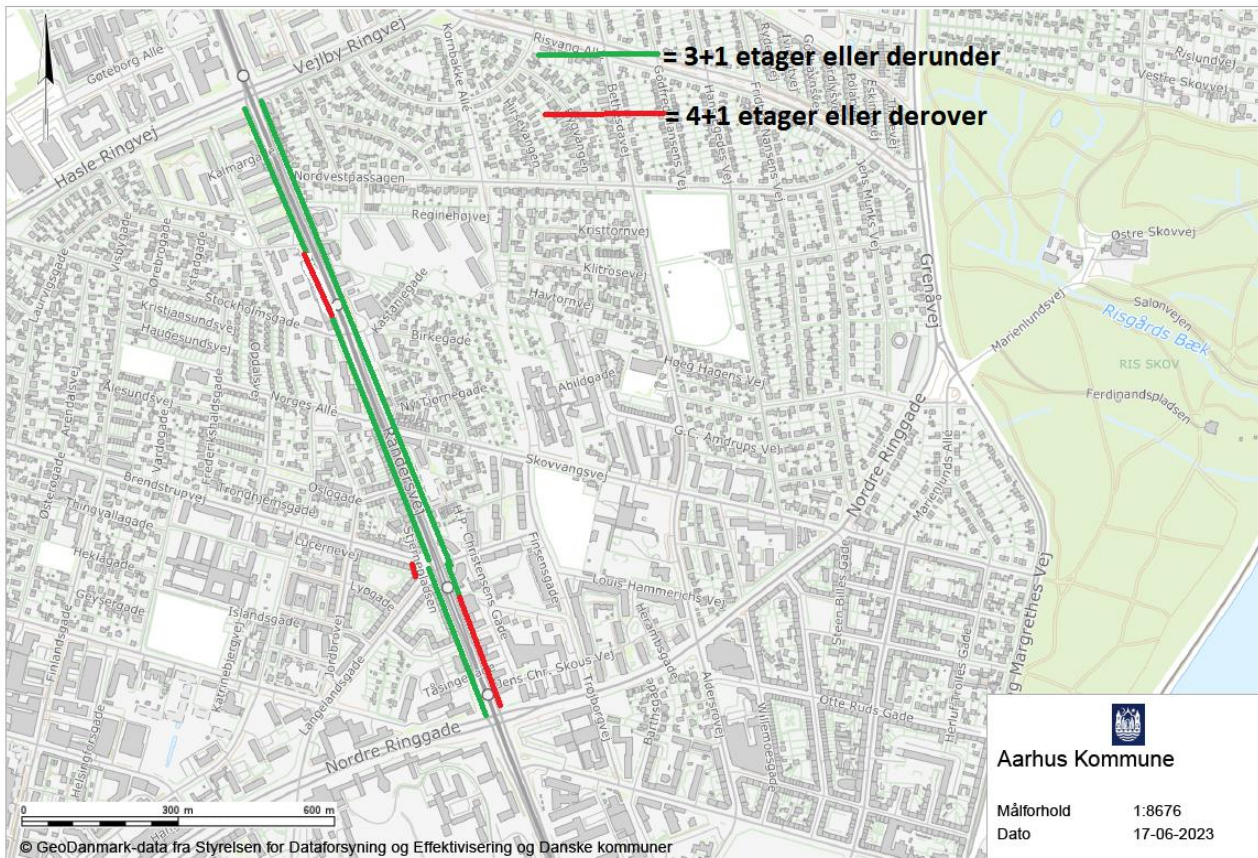
Støj i en by kan ikke undgås. Men at planlægge med, at støjen skal skubbes over på de få borgere langs Randersvej uden at resten af kommunen føler sig forpligtiget til at afhjælpe ved støjreducerende tiltag er direkte uansvarligt. Det er det modsatte af "et ønske om fællesskab".

SKYGGEVIRKNING I FORHOLD TIL BYGNINGSHØJDER PÅ RANDERSVEJ

Kommunen har i mail af den 13. juni 2023 til Fællesrådet postuleret, at 4 + 1 etage er den rigtige højde for randbebyggelsen ud til Randersvej fordi - *"Denne højde er valgt ud fra en betragtning af, at det er en karakteristisk højde på randbebyggelsen ud til Randersvej."*

Jeg mener, at dette postulat er direkte forkert.

Højderne på randbebyggelsen ser således ud i dag – se også fotodokumentation bilag 1:

Kommunen har bygget rigtig højt ved Nordbjerg og ved Nobelparken men ellers er bygningerne ud til Randersvej 4 etager.

Bygningshøjden på 3+1 etager som er den mest anvendte på Randersvej kan man af forskellige gode arkitektoniske grunde fravige og bygge lavere.

Bygningshøjderne har også stor betydning for muligheder for lysindfald i boligerne og på udearealerne. Noget der er af helt vital betydning for oplevelsen af at bo et sted.

Danmark befinder sig så langt mod nord, at skyggerne bliver meget lange cirka en 30-50 % af året – omkring vintermånedene.

Arkitektonisk og byplanlægningsmæssigt synes man i Aarhus fuldstændigt at have overset disse givne strukturelle forhold. Dem der religiøst er overbevist fortætningsstrategiens fortrin synes at have overset dette elementære grundvilkår for beboelse af den nordlige del af kloden.

Bæredygtighedsmæssigt giver det ingen mening at bygge boliger med for lidt sollys på udearealerne og dårligt lysindfald. Afhængig af bolignødens størrelse vil sådanne boliger blive fraflyttet relativt tit. Hvis sådanne boliger ovenikøbet ligger i de mest støjende omgivelser i byen, må man forvente, at boligen kun bliver til et kortvarigt bekendtskab for de fleste. Eller også må man forudse, at disse boliger bliver beboet af mennesker med så få sociale og økonomiske ressourcer, at de ikke er i stand til at løse deres sundhedsmæssige håbløse boligsituation.

Randersvej ligger næsten nord/syd. Men allerede når klokken har passeret 12.00 vil et 5 etagers randbyggeri på Riisvangssiden begynde at kaste skygger bagud mod bygningerne bagved – herunder villakvarteret. 5 etagers randbyggeri på Riisvangssiden vil tage morgen- og formiddagsol fra byggeri på Christiansbjergsiden.

Det ses allerede i dag at randbyggeri på Christiansbjergssiden, Nordbjerg, tage eftermiddags- og aftensol fra byggeri i Riisvangen. Dette ses meget tydeligt ved Nordbjergs skyggevirksomheder på Mac Donalds.

På Riisvangssiden vil områder med solberøvelser helt konkret ramme på den østlige side af Bakkevænget, vestlige del af Hvedevangen, Nordvestpassagen, Reginehøjvej 41-49, den vestlige side af Ny Tjørnegade, Elmegade, Kastaniegade og Birkegade.

Og dette problem forværres ved Helhedsplanens overdrevne brug af kantzoner. Kantzonerne betyder, at de foreslåede 5 etagers huse rykkes tættere på villahaverne og dermed kaster de meget længere skygger ind i kvarteret end strengt nødvendigt.

De foreslåede 5 etagers byggeri på Riisvangssiden, over for Nordbjergs lejligheder, vil til gengæld også i væsentligt omfang forringe disse lejligheders adgang til morgen og formiddagsol.

Ved 5 etagers randbyggeri må man forvente, at selve Randersvej, og kantzoner ud til, vil ligge i skygge, i det meste af dagen, i de fleste måneder af året.

Optrappingsprincipets indflydelse på lys og skygge

I helhedsplanen står:

”At nye projektområder maksimalt varierer med en etage over mod eksisterende nabobebyggelse i de bagvedliggende villakvarterer” (p. 20. v. margen)

”Ny bebyggelse langs Randersvej skal indpasses i den eksisterende bebyggelse og trappe ned til tæt-lav bebyggelse imod villakvartererne i 1 -3 etager.” (p. 22v. margen)

Hvorfor har kommunen som ideal for nybyggeri at nye ejendomme kan overskygge eksisterende med en etage? Er det en følelse af fællesskab? Kravet burde selvfølgelig være, at bygninger skal være i niveau og ikke kaste skygge på hinanden. Vi skal jo skabe gode levesteder og ikke burhønsagtig opbevaring.

Værdien af optrappingsprincippet af hænger af afstanden mellem de to bygninger hvor på princippet skal anvendes.

På mødet mellem fællesråd og rådmanden den 1. februar 2023, spørger fællesrådet ind til denne afstand. Planchefen svarer: ”Det kan vi ikke sige. Kommunen vil ikke bindes på hænder og fødder.”

På ovenstående baggrund må det forlanges, at der udarbejdes sol/skygge målinger inden, der tages stilling til opførelse af nyt randbyggeri – dette må som minimum indgå i lokalplanprocessen og være klart for borgerne i området inden den lovpligtige høring. Målinger bør foretages for oktober til december – således de faktiske forhold er kendt for perioden fra oktober til marts.

BORGERINDDRAGELSE ELLER MANGEL PÅ SAMME

I forbindelse med tilblivelse af den nye helhedsplan for Randersvej er Riisvangens Fællesråd blevet inviteret til tre møder.

Møde af den 8. december 2022 med planchef Eva Møller og projektleder Martha A. Knudsen klokken 15.00 – 16.00.

Møde af den 1. februar 2023 med Rådmanden, 2 andre fællesråd, planchefen, projektleder og trafik Jesper. Fra kl. 14.30 – 15.30.

Begge disse møder var kendetegnet ved, at Fællesrådet ikke havde fået mødematerialer på forhånd og derfor ikke kunne indhente et mandat fra området's beboere. Det mener Fællesrådet er en ganske betydningsfuld fejl.

Hvis vi som fællesråd skal fungere som talerør for området's beboere er det afgørende, at vi forinden møderne med kommunen har mulighed for en ganske præcis dialog med vore naboer i området.

Vi indkaldt til borgerorienteringsmøde den 23. maj fra 17.00-19.30, i mail af den 14. april 2023. Mødet skulle holdes i Brabrand.

I mail af den 9. maj flyttes mødet til den 6. juni 2023 og gøres samtidig en time kortere, så mødet skulle afholdes fra kl. 17.00-18.30.

Dette bliver imidlertid igen ændret i mail af den 22. maj 2023, så mødet nu skal afholdes den 13. juni kl. 18.00-19.30.

Da vi modtager den endelige invitationen til borgermødet den 2. juni 2023 fremgår det, at mødet nu er flyttet en time frem, således det afholdes den 13. juni fra kl. 17.00 – 18.30.

Forvaltningen ville ikke, trods begge fællesråds anmodning herom, afholde orienteringsmødet om den nye helhedsplan i Riisvangen eller på Christiansbjerg.

Trods de temmelig forvirrende omstændigheder omkring mødeindkaldelsen, der gør det noget besværligt at motivere borgerne i området, mødte der omkring 100 personer op.

De første 45 minutter mødet gik med en udmærket gennemgang af den i forvejen udsendte Helhedsplan og resten af tiden med spørgsmål og svar. Og lidt som forventet havde nogen læst planen lidt grundigere end andre, to personer var sågar mødt op for at tale om noget som ikke længere var en del af planen – nemlig den tidligere plan om bebyggelse på Trøjborg.

Karakteristisk for møderne med kommunen er, at ret meget af tiden går med orientering fra kommunen, og meget lidt af tiden går med udveksling og undersøgelse af hinandens synspunkter og de planlægningsmuligheder, der er. Og derfor får vi ikke rigtigt skabt noget sammen.

Helt karakteristisk modtager vi først mødematerialer efter møderne har været afholdt. Selv oplysningerne om, hvilke matrikelnumre der helt konkret indgår i bycenterdannelsen i helhedsplanen, modtager vi først med mail den 7. juni 2023 – altså 5 dagen efter planen er kommet i høring.

Hertil kommer selvfølgelig, at høringsperioden er hen over industri- og skoleferie, hvilket yderligere besværliggøre information og lokal dialog, for fællesrådet.

HVORFOR VÆKST, NÅR VI HAR OVER 10.000 LEDIGE LEJEMÅL?

Der er rigtigt mange tomme boliger i Aarhus lige nu, nemlig omkring 10.000. Det er mange, hvorfor der er god mulighed for at få ro på og tænke forslaget til helhedsplan grundigt igennem igen, og gerne denne gang i en ligeværdig dialog med fællesrådene og de borgere, som bor i helhedsplanens område.

PARKERING / TRAFIKAL TRÆNGSEL

Generelt vil en forøgelse i beboerantal af den forventede størrelse give øget trafikalt trængsel og parkeringsudfordringer, som i forvejen er et problem for borgerne i området.

Indkørslen til Riisvangen fra nord og vest sker i dag via vejen bag om støjmuren i krydset Randersvej/Ringvejen, og derefter ind af Bakkevænget, som er en ganske lille og ikke særligt bred vej. Der er meget trafik der – både til Reginehøj og til villavejene. Hvis der bliver bygget på det udpegede område mellem Randersvej/Ringvejen/Bakkevænget/Nordvestpassagen kan det blive mange boliger, og dermed mange flere biler, som både skal ind i området, men også parkere. Parkering er allerede mange dage kaotisk på Nordvestpassagen og sidevejene. Der er i helhedsplanen IKKE nogen holdning til tilkørsel til nybyggeri og det afledte parkeringsbehov.

Nærværende høringssvar er skrevet som privatperson, men jeg vil henlede opmærksomheden på, at jeg sidder i Riisvangens Fællesråds bestyrelse og har derfor deltaget i de ovenfor omtalte møder og den fortløbende proces med stor undren. Hvis jeg mødte Kommunen i mit daglige virke som privat aktør, ville den blive udskiftet som samarbejdspartner hurtigst muligt, da der ikke er tale om hverken et ligeværdigt eller troværdigt / tillidsfuldt samspil – desværre.

Jan Thomsen
08/08-2023